

V SOUTĚŽI AI AWARDS USPĚL DIGI FILOZOF ČI MLADÝ ČECH Z CERN

Hospodářské noviny | 6.4.2020 | Rubrika: Příloha - Umělá inteligence | Strana: 1 | Autor: Jan Úšela |

Téma: Masarykova univerzita, vysoké školy

Co má společného firma na odhalování hackerů podle pohybů myši s expertem vylepšujícím urychlovač částic? Jak s nimi souvisí projekt, při němž digitální mozky samy tvoří odpovědi v duchu mrtvých velikanů filozofie? Všichni jmenovaní se věnují oboru umělé inteligence. Každý z nich je navíc čerstvým držitelem ocenění ve druhém ročníku soutěže AI Awards, jejímž cílem je tento obor v tuzemsku více zviditelnit.

Umělá inteligence neboli AI (z anglického artificial intelligence) se má v příštích letech stát jedním z motorů ekonomického rozvoje na celém světě. Na chytré systémy, které se dovedou samy učit a rozhodovat, už proto ve velkém sázejí hlavně v USA nebo Číně.

Také Česko ale začíná být v oboru více vidět. „Naše země má potenciál vytvářet AI aplikace prakticky ve všech oborech,“ říká Petr Šrámek, konzultant firmy Aspen. PR a šéf poroty AI Awards.

Osmička vítězů zmíněné soutěže dokládá, jak je obor umělé inteligence rozmanitý. Firmy i jednotlivci, kteří byli nyní oceněni za své loňské počiny, působí v oborech jako kontrola kvality výroby, kybernetická bezpečnost nebo průzkum dolů.

Když stroje mluví řečí filozofů

Právě prací pod zemí se zabývá vítězný projekt roku. Ocenění v rámci AI Awards patří týmu Centra pro robotiku a autonomní systémy (CRAS) při pražském ČVUT. Vědci a studenti kybernetiky v rámci něj vytvořili záchranářské roboty (na fotce), kteří dokážou bez pomoci člověka spolupracovat například při hledání lidí v důlních závalech. Vloni s tímto projektem tým CRAS získal třetí místo v soutěži pořádané agenturou amerického ministerstva obrany DARPA, kde uspěl v konkurenci skupin expertů z NASA či prestižní americké techniky MIT. Letos umístění zopakoval. Také další projekt oceněný v AI Awards vzešel z akademické půdy. Vítězným nápadem roku se stal Digitální filozof. IT firma Alpha Industries tento projekt ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy vytvořila ve snaze přiblížit studentům humanitních věd principy fungování umělé inteligence. Autoři vyšli z textů filozofů, jako byli Hannah Arendtová či Michel Foucault, a použili je pro natrénování umělých neuronových sítí. „Ty jsme pak nechali, aby díla vybraných filozofů četly pořád dokola a v duchu jejich myšlení nám začaly odpovídat,“ vysvětluje šéf Alpha Industries Jan Tyl.

Nadšený propagátor umělé inteligence tímto způsobem nechal už dříve stvořit digitálního Reného Descartesa, s nímž rozmlouval. „Když jsem se s ním chtěl na závěr rozloučit a ukončit ho, řekl mi, že má strach z digitální nicoty. Musím říci, že to ve mně vyvolalo mrazivý pocit v zádech,“ svěřuje se Tyl. Filozofie se zčásti dotýká i práce Filipa Širokého, čerstvého držitele titulu AI student roku.

Třadvacetiletý absolvent bakalářské **informatiky** na Masarykově univerzitě v **Brně** porotu zaujal svou prací pro Evropskou organizaci pro jaderný výzkum (CERN), kde se vědci snaží přijít na taje vzniku vesmíru či podstaty hmoty.

Široký do prestižního výzkumného centra poprvé nastoupil ve svých 20 letech. Tehdy v CERN ještě během svých studií strávil roční stáž. „Nejprve jsem tam pracoval na umělé inteligenci, která hledala anomálie v datech z obřího detektoru částic, jenž váží 14 tisíc tun. Cílem bylo v datech rozpoznat, zda jsme objevili novou částici a nové principy fyziky, nebo zda jde jen o chybu v části detektoru,“ vysvětluje vědec.

Od loňského roku v CERN opět pracuje. Nyní tam má na starosti vytvoření systému pro hlavní zdroj částic urychlovače. „Cílem je vytvořit umělou inteligenci, která ve složitém nastavování tohoto zařízení zastoupí lidskou obsluhu,“ dodává oceněný výzkumník.

Hackery odhalují pohyby myši

Své zastoupení měly v AI Awards také firmy a start-upy. Vítězným AI podnikem se stala **brněnská** společnost ThreatMark. Ta umělou inteligenci využívá především k ochraně klientů bank na internetu. „Vyhodnocujeme, jakým způsobem uživatel hýbe s myší, jakou dynamiku mají jeho úhozy na klávesnici nebo jaké funkce nejčastěji využívá, když má otevřenou nějakou aplikaci,“ říká

šéf ThreatMarku Michal Tresner. Typické chování sledovaného člověka pak vyhodnocuje AI systém. „Útočník nedokáže napodobit přesné chování uživatele. Proto jsme schopni v řádu milisekund odhalit, když se někdo nepovolaný třeba snaží z účtu převést peníze,“ uvádí Tresner.

Vedle zmíněných vítězů porota ocenila také třeba Lenku Kučerovou. Aktuální AI osobnosti roku se podařilo nastartovat iniciativu Prg.ai. Ta v rámci hlavního města propojuje firmy, univerzity a orgány metropole ve snaze rozvíjet komunitu kolem umělé inteligence.

Nejlepším AI start-upem roku je Pekat Vision, který využívá strojovou analýzu obrazu ke kontrolám kvality v průmyslové výrobě. Největší oborovou událostí loňského roku se stala kyberbezpečnostní konference CyberSec & AI Prague, organizovaná firmou Avast a ČVUT. Speciální cenu za zviditelnění Česka ve světě AI si odnáší Roman Barták, profesor Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze.

VÍTĚZOVÉ AI AWARDS AI osobnost roku – Lenka Kučerová AI student roku – Filip Široký AI nápad roku – Digitální filozof AI událost roku – konference CyberSec & AI Prague, organizovaná firmou Avast a ČVUT v Praze AI start-up roku – Pekat Vision AI firma roku – ThreatMark AI projekt roku – Úspěch týmu CTU-CRAS z ČVUT v soutěži agentury DARPA Speciální cena za zviditelnění ČR ve světě AI – Roman Barták FOTO: ARCHIV ČVUT V PRAZE

Foto popis|

O autorovi| Jan Úšela, jan.usela@economia.cz